



Syrgas till olycksoffer

Räddningsverket har frågat Socialstyrelsen och Läke- medelsverket om räddningstjänstpers- onalen får ge (administrera) olycksoffer syrgas (andningsoxygen) på en olycksplats.

Socialstyrelsen svarar att givande av syrgas utan övertryck är en sådan elementär åtgärd som bör kunna utföras av räddningstjänst- personal. Eftersom syrgas är klassificerat som läkemedel fordras dock Läke- medelsverkets till- stånd. Det är dock inte helt ofarligt att ge syrgas och därför är det nödvändigt med tillfredsstäl- lande utbildning och kunskapskontroll för berörd personal.

Läke- medelsverket betonar att syrgas är ett lä- kemedel och att det inte är helt riskfritt att ge syrgas. Personer med olika typer av lungsjuk- domar kan vid ökad syrgashalt i inandningsluften helt sluta att andas.

En förutsättning för att räddningstjänstens personal skall kunna få ge syrgas är enligt Läke- medelsverket att personalen utbildas och får ett personligt tillstånd att ge syrgas. Ett sådant per- sonligt tillstånd kan endast ges av läkare, som tillika har ansvar för organisation, utbildning och uppföljning. Ett sätt för räddningstjänsten att säkerställa att räddningstjänstpersonalens kom- petens för syrgasbehandling upprätthålls är att träffa avtal om läkarmedverkan med sjukvårds- huvudmannen.

Det är således möjligt för räddningstjänstens personal att ge syrgas till olycksoffer på olycks- plats. Följande villkor skall dock vara uppfyllda:

- att personalen får teoretisk och praktisk utbildning med kunskapskontroll,
- att personalen fått personligt tillstånd (tids- begränsat) av läkare att utöva verksam- heten,
- att en läkare knyts till räddningstjänsten med ansvar för organisation, utbildning och uppföljning.

Exempel på hur tillstånd kan utformas bifogas.

Räddningsverket, Socialstyrelsen och Läke- medelsverket rekommenderar att till en patient som andas spontant ges 100% syrgas på mask (speciellt viktigt vid rökgasförgiftning) eller 4-6 l/minut på mask. Vid andningsstillestånd ventileras patienten mun till mask med syrgas- slang applicerad på masken.

Utbildning i syrgasbehandling

Grundkrav är att samtliga deltagare har utbild- ning i basal hjärt- lung räddning.

Beräknad tidsåtgång för utbildning i syrgasbe- handling och repetition i hjärt- lung räddning är 6-8 timmar.

6 timmar fördelat enligt följande:

- syrgasens centrala roll för normal kropps- funktion
- akuta effekter av syrgasbrist
- sena komplikationer av syrgasbrist hos olycksfall
- orsaker till syrgasbrist hos olycksfall
 - rökasskada
 - kemisk olycka
 - traumafall (skador)
- syrgastillförsel till patient som andas spontant
- fria luftvägar
- konstgjord andning
 - mun till mun
 - mun till mask

2 timmar fördelat enligt följande:

- kontroll av syrgasutrustning
 - driftkontroll
 - underhåll/funktionskontroll
- brand och explosionsrisker vid syrgasbehandling
- kunskapskontroll

Kontaktperson inom Räddningsverket: Monica Andersson Räddningstjänstavdelningen enheten för brand och räddning.

Tfn 054-10 43 38 eller minicall 0746-52 46 27

Personligt tillstånd att administrera syrgas

Härmed ger undertecknad läkare personligt tillstånd till
(namn)

att vid hans/hennes yrkesutövning vid räddningstjänsten i ge
(kommun)

syrgasbehandling till akut sjuka och olycksoffer.

Undertecknad läkare har kännedom om hans/hennes kunskaper i syrgasbehandling.

Behandlingen ska utföras enligt de riktlinjer som fastslagits av Räddningsverket, Socialstyrelsen samt Läkemedelsverket och de eventuella lokala anvisningar som utfärdats av den läkare som ger tillståndet.

Detta personliga tillstånd gäller i ett år från nedanstående datum.

Ort..... Datum.....

.....
Ansvarig läkare

.....
Namnförtydligande

Ovanstående personliga tillstånd mottages. Undertecknad är medveten om de regler som gäller för tillförsel av syrgas till akut sjuka patienter och till olycksoffer. Vidare anser jag mig besitta de kunskaper som fordras för att kunna ge syrgasbehandling.

Ort..... Datum.....

.....
Mottagare av personligt tillstånd

.....
Namnförtydligande